

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема: БЮДЖЕТ ЯК ЦЕНТРАЛЬНА ЛАНКА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЮДЖЕТНИХ ВИТРАТ.

План:

1. Поняття бюджету, бюджетної системи та бюджетного права
2. Поняття та стадії бюджетного процесу
 - 2.1. Учасники бюджетного процесу.
 - 2.2. Головні розпорядники бюджетних коштів.
 - 2.3. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.
 - 2.4. Одержувачі та отримувачі бюджетних коштів.
3. Міжбюджетні відносини та міжбюджетні трансферти.
 - 3.1. Види міжбюджетних трансфертів.
 - 3.2. Трансферти, що надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам.
 - 3.3. Відмінність дотації від субвенції.
 - 3.4. Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами.

Завдання для юридичного аналізу.

1. Яким рішенням має бути оформлено передачу бюджетного призначення від одного головного розпорядника бюджетних коштів іншому? Зверніть увагу на ст. 23 БК України.

2. Яким рішенням оформляється передача коштів між загальним та спеціальним фондами бюджетів? В яких випадках це можливо? Зверніть увагу на ст. 13, 52, 57 БК України.

3. **Задача.** З метою дотримання строків прийняття проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік у другому читанні Верховна Рада України, на прохання Голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету погодилась відкласти прийняття рішення про загальний обсяг дефіциту (профіциту) Державного бюджету України на наступний бюджетний період під час розгляду проекту закону про Державний бюджет України у третьому читанні. Надайте правову оцінку рішенням Верховної Ради України? Які показники проекту державного бюджету України затверджуються у другому читанні? Яке це має значення у бюджетному процесі?

4. **Задача.** Три районні ради виступили з пропозицією передбачити в обласному бюджеті на наступний рік створення фонду підтримки скотарства. З метою акумулювання коштів, було запропоновано скеровувати 10% базової дотації та 12% субвенцій з Державного бюджету України на формування вказаного фонду. Надайте юридичну оцінку такої пропозиції.

5. **Задача.** На території малого міста Н. відсутня дитяча юнацька бібліотека. На сесії міської ради депутат запропонував домовитися із сусіднім містом Б., де є така бібліотека, про розширення можливостей доступу громадян міста Н. до бази цієї бібліотеки. Надайте обґрунтування бюджетно-правових наслідків такої пропозиції. Зверніть увагу на міжбюджетні трансферти, на БК України і Закон України «Про співробітництво територіальних громад». Проаналізуйте подібну практику в Україні.

6. **Задача.** Міська рада не затвердила бюджет міста і до березня місяця зволікала з цим процесом. Лише 15 березня депутати зібрались і вирішили прийняти бюджет, однак не змогли розібратись на який період він має бути прийнятий. Адже перший квартал бюджетного року вже майже минув. Дайте юридичну оцінку діям міської ради. Розгляньте фінансово-правові наслідки несвоєчасного прийняття рішення про бюджет.

7. **Задача.** Верховна Рада України, приймаючи Державний бюджет України, розуміє, що в державі недостатньо коштів на покриття всіх необхідних видатків соціального спрямування. Тому вирішує в законі про Державний бюджет України закріпити норму, якою передбачено призупинення дії статей деяких законів, які передбачають соціальні виплати. Надайте юридичну оцінку такій ситуації.

8. **Задача.** Депутати місцевої ради вирішують внести зміни до місцевого бюджету і збільшити бюджетні призначення Департаменту будівництва та житлового забезпечення на будівництво мостового переходу. Однак джерела на покриття таких видатків відсутні. Які принципи бюджетної системи порушено і до чого можуть призвести такі дії депутатів місцевої ради?

9. **Задача.** Ініціативною групою депутатів Верховної Ради України було підготовлено законопроект про внесення змін та доповнень до закону про Державний бюджет України на поточний рік і подано до Верховної Ради України на початку жовтня поточного бюджетного року. Законопроект передбачав зміни, пов'язані зі збільшенням джерел доходів завдяки введенню цільового загальнодержавного податку до кінця фінансового року та обмеження проведення перевірок контролюючими органами. Підготуйте висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо цього законопроекту. Визначте, на скільки правомірним є подання у складі проектів законів про державний бюджет законодавчих пропозицій щодо податків, зборів (інших обов'язкових платежів)?

10. **Задача.** Депутати міської ради міста В. вирішили створити місцевий комунальний банк за рахунок вільних коштів бюджету розвитку бюджету міста і прийняли відповідне рішення про виділення коштів для формування статутного капіталу такого банку. Надайте юридичну оцінку такому рішенню.

11. **Задача.** Районна рада Чудового району Прекрасної області прийняла рішення про створення позабюджетного фонду «Геріатричний соціальний

захист» за рахунок коштів цільового фонду «Соціально-економічний розвиток», що є в бюджеті району, а також надати йому статус некомерційної фінансової установи. Оцініть законність такого рішення.

12. **Задача.** Депутати міської ради міста І. прийняли рішення про те, що для стимулювання розвитку міста більш ефективним буде виконання бюджету розвитку міста на банківських рахунках, і відмовились від казначейського обслуговування коштів бюджету розвитку. Оцініть законність такого рішення та розгляньте які юридичні наслідки його прийняття.

13. **Задача.** У середині року на території України трапилась повінь. Для проведення аварійно-відновлювальних робіт по ліквідації наслідків стихійного лиха необхідно 100 млн. грн. На підставі аналізу Бюджетного кодексу України поясніть, за рахунок яких джерел можуть бути профінансовані аварійно-відновлювальні роботи протягом року.

14. **Задача.** Міський ліцей № 45 є бюджетною установою, що надає в тому числі платні послуги, виборов грант від міжнародної фінансової установи на проведення експерименту із вдосконалення методики викладання основ програмування в старших класах. З метою більш раціонального використання коштів гранту керівництво ліцею звернулося до відділу освіти міста з проханням надати дозвіл на зарахування коштів гранту як окремого виду власних надходжень на банківський рахунок. Сформулюйте юридично аргументовану відповідь відділу освіти.

15. **Задача.** Бюджетна установа «ККК» відповідно до свого кошторису має закупити обладнання для хімічної лабораторії на суму 700000 грн. Керуючись ст. 46-51 БК України, а також законами України «Про публічні закупівлі», «Про відкритість використання публічних коштів» запропонуйте алгоритм дій від визначення характеристик обладнання, в якому виникла потреба, до оприлюднення інформації про суму витрачених коштів.

16. **Задача.** Територіальні громади А. і Б. розміщені по два береги річки. Транспортне сполучення між ними ускладнене через відсутність мосту через таку річку. Між представниками цих територіальних громад відбулися перемовини відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» і укладено договір про спільне фінансування будівництва мосту, за здійснення якого відповідатиме територіальна громада А. В якій формі відбуватимуться міжбюджетні відносини? Як про це буде зазначено в рішеннях про бюджети відповідних місцевих рад? За рахунок коштів яких фондів вказаних бюджетів, яких міжбюджетних трансфертів здійснюватимуться видатки?